

**ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1964-2016**

Ιανουάριος 2016

**ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ**

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)– Ανεξάρτητη Αρχή
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι
Τηλέφωνο: +30 210 344 3841
Email: eoe@minedu.gov.gr
Ιστοσελίδα: eoe.minedu.gov.gr

**ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1964-2016**

Καταγραφή – επεξεργασία υλικού
και γενική επιμέλεια της έκδοσης
από το
Τμήμα Επιστημονικής Υποστήριξης Ε.Ο.Ε.

Ανδρέας Λάμπρος
Χριστίνα Μιτσιάλη
Κωνσταντίνος Παπαμεντζελόπουλος

Ιανουάριος 2016

Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι

ISBN: 978-618-82861-1-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό σημείωμα σ. 4

Εισαγωγή σ. 4

A. Εισιτήριες Εξετάσεις 1964 σ. 7

B. Ακαδημαϊκό Απολυτήριο 1965 – 1966 σ. 8

Γ. Γενικές Εισιτήριες Εξετάσεις 1967 – 1979 σ. 11

- Η μεταρρύθμιση του 1976 σ. 13

Δ. Πανελλήνιες Εξετάσεις 1980 – 1982 σ. 15

Ε. Γενικές Εξετάσεις – Δέσμες 1983 – 1999 σ. 16

Στ. Πανελλαδικές Εξετάσεις 2000 – 2015 σ. 18

Ζ. Σύντομη αναφορά στο σύστημα εξετάσεων του Ν. 4186/2013 σ. 23

Η. Περιγραφή του Ν.4327/2015 – Νέο Εξεταστικό Σύστημα 2016 σ. 26

Συμπεράσματα σ. 29

Προλογικό σημείωμα

Από το 1964, έτος κατά το οποίο ξεκίνησαν οι διαδικασίες για την επιλογή των υποψηφίων για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια από το Υπουργείο Παιδείας, το ζήτημα της εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι ένα από τα πιο συζητημένα εκπαιδευτικά ζητήματα. Η προβληματική που έχει αναπτυχθεί από τότε μέχρι και σήμερα αφορά κυρίως στους εξής άξονες:

- Α. το αδιάβλητο και δίκαιο της διαδικασίας επιλογής,
- Β. το καθορισμό των εξεταζόμενων μαθημάτων,
- Γ. την εξεταστέα ύλη,
- Δ. τη μορφή των θεμάτων,
- Δ. τον τρόπο βαθμολόγησης,
- Ε. τη συμμετοχή ή όχι του απολυτηρίου του Λυκείου στο μέσο όρο της βαθμολογίας των Εξετάσεων,
- Στ. τον καθορισμό του αριθμού των εισακτέων,
- Ζ. την αποδέσμευση του τρόπου εισαγωγής στις Σχολές από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Πέραν της παραπάνω προβληματικής σε αυτούς τους συνήθεις άξονες που εντάσσονται στο ζήτημα του τρόπου εισαγωγής, δυστυχώς δε γίνεται λόγος για το θέμα των πρακτικών, αλλά και των αποτελεσμάτων/συνεπειών της επιλογής των υποψηφίων. Η εντύπωση, όμως, που επικρατεί είναι ότι οι υποψήφιοι τείνουν να εξαντλούν τον αριθμό των επιλογών που δικαιούνται. Σημαντικό ρόλο σ' αυτό φαίνεται να παίζουν και οι γονείς, οι καθηγητές αλλά και οι ιδιοκτήτες και το προσωπικό των ιδιωτικών φροντιστηρίων. Επικρατεί, επίσης, η εντύπωση ότι σημαντικός αριθμός φοιτητών εισάγεται σε τμήματα που δεν κατείχαν ψηλή θέση στη σειρά των προτιμήσεών τους. Το σίγουρο είναι ότι το παλιό όνειρο της ελληνικής κοινωνίας «μια θέση στο Πανεπιστήμιο για όλους» προκαλεί σήμερα ερωτηματικά.

Εισαγωγή

Το ζήτημα της μετάβασης από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποτέλεσε σταθερή μέριμνα της Πολιτείας εφαρμόζοντας άλλοτε μικρές και άλλοτε μεγάλες αλλαγές, όπως αποδεικνύει η μελέτη του τρόπου εισαγωγής των υποψηφίων στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1837 και μέχρι το 1924, η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση γινόταν χωρίς σημαντικούς φραγμούς,¹ με την προϋπόθεση οι υποψήφιοι να είναι **κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου**. Οι απόφοιτοι άλλων σχολείων καθώς και οι «κατ' οίκον διδαχθέντες» υποχρεούνταν να υποστούν εξετάσεις μέσα σε ένα Γυμνάσιο που θα οριζόταν από τη Γραμματεία της Δημόσιας Εκπαίδευσης, και να εμφανίσουν το αποδεικτικό αυτής της εξέτασης. Μόνοι οι αλλοδαποί φοιτητές εξετάζονταν από επιτροπή καθηγητών του Πανεπιστημίου (Δ. 14/24-4-1837). **Στον χώρο της τεχνικής εκπαίδευσης**, οι απόφοιτοι του ιδρυθέντος το 1886 Πρακτικού Λυκείου εγγράφονταν μετά από **εισαγωγικές εξετάσεις** στις 4ετούς διάρκειας ανώτατες σχολές Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανουργών του Ε.Μ.Π., το οποίο προήχθη σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα το 1887.² Τη διενέργεια γραπτών εισαγωγικών εξετάσεων ακολούθησαν και άλλες σχολές (Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή Αθηνών και Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών Αθηνών το 1920 [N. 1844/1920 και N. 2191/1920]).

Με τον Ν. 2905/27-7-1922 **θεσπίστηκαν για πρώτη φορά οι εισαγωγικές εξετάσεις, που εφαρμόστηκαν δύο χρόνια αργότερα (1924-25) στη Φυσικομαθηματική Σχολή** και από το 1926 στις υπόλοιπες σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών.³

Τα επόμενα χρόνια και **μέχρι το 1961-1962**,⁴ **οι εισαγωγικές εξετάσεις διοργανώνονταν από κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα ξεχωριστά**. Ο κάθε υποψήφιος μπορούσε να λάβει μέρος σε όσες εξετάσεις ήθελε, εφόσον δεν συνέπιπταν οι ημερομηνίες διεξαγωγής τους, και αν πετύχαινε σε περισσότερες από μία σχολές, αναγκαστικά επέλεγε τη μία από αυτές.

---

¹ Ουσιαστικά κάποια πρώτα μέτρα επιλογής φοιτητών άρχισαν να λαμβάνονται από τα τέλη του 19ου αι. για τις φιλολογικές και νομικές επιστήμες, όπου εμφανιζόταν ο μεγαλύτερος συνωστισμός υποψηφίων φοιτητών. Σχετικά βλ. Τότσκα Β., Το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από το 1964 έως το 1997: ερμηνευτική και κριτική προσέγγιση (Διπλ. Εργ.), Θεσσαλονίκη 2010, σσ. 12-13.

² Για την εξέλιξη του Ε.Μ.Π. σε Α.Ε.Ι., ό.π. σ. 13.

³ Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπως είναι φανερό, το μέτρο καθιερώθηκε και εφαρμόστηκε αρκετά αργότερα σε σχέση με άλλα Α.Ε.Ι., ίσως όταν υπήρξε μεγάλη πίεση από τον αριθμό των υποψηφίων. Ακολούθησαν το Α.Π.Θ. (N. 3341/1925, Ν.Δ. 21/9/1926, Ν.Δ. 13/3/1930), η Πάντειος Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών (Α.Ν. 886/1937), οι Ανώτατες Βιομηχανικές Σχολές Πειραιά και Θεσσαλονίκης (Α.Ν. 800/1948).

⁴ Δεν είναι τυχαίο ότι αυτή την περίοδο κάνει την εμφάνισή της η εξωσχολική ενισχυτική διδασκαλία των φροντιστηρίων, η οποία απορρέει από την επιτακτικότητα της ανάγκης για καθιέρωση εξεταστικής δοκιμασίας και κατάρτησης της ακώλυτης εισαγωγής στα ΑΕΙ, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η «αγραμματοσύνη» των αποφοίτων του Γυμνασίου που εγγράφονται στο πανεπιστήμιο και ο κίνδυνος πτώσης της ποιοτικής στάθμης των σπουδών.

Για την εμφάνιση και εξέλιξη του θεσμού

βλ. <http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio4/praktika1/polyxronaki.htm>.

Σημαντική μεταβολή στο σύστημα αυτό αποτελεί η διενέργεια των εισαγωγικών εξετάσεων, κατά τα έτη 1938-1940, όχι στα ιδρύματα⁵ αλλά στις έδρες των Γενικών Επιθεωρητών Μέσης Εκπαίδευσης (Δ. 13/9/1938 και Α.Ν. 1494/1938) με μια διαδικασία που μοιάζει πρόδρομος του «συγκεντρωτικού συστήματος» διενέργειας των εξετάσεων πρόσβασης στην Τριτοβάθμια, που θα ακολουθήσει. Κατά τη διαδικασία αυτή οι επιτροπές αποτελούνταν από καθηγητές Β/θμιας και οι υποψήφιοι εξετάζονταν σε θέματα που ορίζονταν από το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετείχε και ένας καθηγητής της Φιλοσοφικής ή της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου⁶ και ο οποίος κληρωνόταν από τον Υπουργό. Τα θέματα στα οποία οι υποψήφιοι καλούνταν να εξεταστούν αποστέλλονταν σε σφραγισμένο φάκελο στον Γενικό Επιθεωρητή και τον Νομάρχη και αποσφραγίζονταν την ημέρα των εξετάσεων. Τα γραπτά δοκίμια, αφού διορθώνονταν από την επιτροπή με την παρουσία του Προέδρου-Γενικού Επιθεωρητή, στέλνονταν στις σχολές για τις οποίες οι υποψήφιοι έδιναν εξετάσεις και ξαναβαθμολογούνταν από τους καθηγητές των σχολών αυτών, οι οποίοι ορίζονταν από τον Πρύτανη.⁷

Πάντως ακριβώς η δυνατότητα του συστήματος να συμμετάσχει κάποιος υποψήφιος σε εξετάσεις για περισσότερες από μία σχολές δημιούργησε προβλήματα όσον αφορά: τον μεγάλο αριθμό υποψηφίων μιας σχολής που διεκδικούσαν θέση και σε άλλη· τη δυσκολία ακριβοδίκαιης διόρθωσης των γραπτών και έγκαιρης έκδοσης αποτελεσμάτων· την εισαγωγή υποψηφίων με βάση όχι τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα αλλά την τύχη με αντίκτυπο στο επίπεδο σπουδών· την αδυναμία κάποιων σχολών να συμπληρώσουν αριθμό εισακτέων με αποτέλεσμα τη διαρροή φοιτητικού δυναμικού στο εξωτερικό προκειμένου να παρακολουθήσουν σπουδές του ενδιαφέροντός τους. Η «θεραπεία» του προβλήματος που εφάρμοσε το Υπουργείο ήταν η κάλυψη των θέσεων εισακτέων με όλο και πιο χαλαρές προϋποθέσεις: κάλυψη των μισών θέσεων χωρίς εξετάσεις αλλά με τον βαθμό του απολυτηρίου (17 και άνω)· σε περίπτωση μη συμπλήρωσης αριθμού εισακτέων τις θέσεις θα καταλάμβαναν υποψήφιοι με Μ.Ο. 5 στα βασικά μαθήματα κι όχι κάτω του 3 σε περισσότερα του 1 (Ν.4137/1961)· συμπλήρωση αριθμού εισακτέων από υποψηφίους που δεν πληρούσαν ούτε τις βασικές ανωτέρω προϋποθέσεις (Ν.4263/ 1962)· διενέργεια «πανελλήνιου διαγωνισμού τελειοφοίτων Γυμνασίου» στο μάθημα της Έκθεσης και απαλλαγή των επιτυχόντων από τις εισιτήριες εξετάσεις (Υ.Α. 6488/1962).

---

⁵ Το 1941 οι εξετάσεις επανήλθαν στα Πανεπιστήμια.

⁶ Το 1939 με τροποποίηση (Δ. 9/11/1939) ο καθορισμός των θεμάτων γινόταν από το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο χωρίς συμμετοχή καθηγητών του Πανεπιστημίου, και κληρώνονταν από επιτροπή που την αποτελούσαν ο υπουργός, ο πρόεδρος του Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και ο Διευθυντής Ανωτάτης Εκπαιδευσεως.

⁷ Σχετ., ό.π. (σημ. 1), σ.16.

Το 1964 γίνονται για πρώτη φορά κοινές εισιτήριες εξετάσεις για όλα τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, οι οποίες διενεργούνται **κεντρικά από το Υπουργείο Παιδείας** με θέματα κοινά για όλους τους υποψηφίους (Β.Δ. 378/1964).⁸ Από το 1964 και μέχρι σήμερα ισχύει αυτό το «συγκεντρωτικό σύστημα» για την είσοδο των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι εξετάσεις -με διάφορες ονομασίες και παραλλαγές στο σύστημά τους- αποτελούσαν (και εξακολουθούν να αποτελούν) κεντρικό άξονα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Τα συστήματα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,⁹ με σύστημα συγκεντρωτικό, και η χρονική διάρκεια ισχύος του καθενός είναι:

- **1964:** Οι πρώτες **εισιτήριες εξετάσεις** κεντρικά και ενιαία για όλα τα ΑΕΙ από το Υπουργείο Παιδείας με το Β.Δ. 378/1964 (ΦΕΚ 111).
- **1965 - 1966:** **Ακαδημαϊκό Απολυτήριο** (Α και Β τύπος) με το Ν.Δ. 4379/1964, Ν.Δ. 277/1965, 377/1965, 546/1965, 424/1966.
- **1967 - 1979:** **Γενικές Εισιτήριες Εξετάσεις** (κύκλοι σχολών ΑΕΙ και ΚΑΤΕΕ) με το Α.Ν. 40/1967 (ΦΕΚ 104), Ν.Δ. 237/1969, Ν.Δ. 1137/1972, Ν.Δ. 1161/1972, αριθμ. 252/1974 γνωμοδότηση ΣτΕ και Π.Δ. 327/1974 (ΦΕΚ 123).
- **1980 - 1982:** **Πανελλήνιες εξετάσεις** των δύο τελευταίων τάξεων του Λυκείου με το Ν. 1035/1980 (ΦΕΚ 60).
- **1983 - 1999:** **Γενικές εξετάσεις (Δέσμες)** με το Ν. 1351/83 ΦΕΚ 56, με το Νόμο 1771/88 ΦΕΚ 71, εγκύκλιος Β3/159/8.1.91.
- **2000 -2015:** **Πανελλαδικές εξετάσεις** (προαγωγικές και απολυτήριες) με το Ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188 Α'), Ν. 2909/2001 (ΦΕΚ 90 Α').
- **2013 κ.ε.:** **Νέο Λύκειο** με το Ν. 4186/2014
- **Νέο Σύστημα 2016** με το Ν. 4327/2015

---

⁸ Το σύστημα αυτό ομοιάζει με αυτό του 1938-1940 (διαγωνισμός στις έδρες Επιθεωρητών Μέσης Εκπ/σης-κεντρική επιτροπή από καθηγητές Ανώτατης και Μέσης Εκπ/σης-βαθμολογητές Μέσης και Ανώτατης Εκπ/σης). Η διαφορά είναι ότι σχηματίζονταν και τοπικές επιτροπές σε κάθε πόλη, καθώς και ότι οι σχολές των Παν/μίων, του Πολυτεχνείου και οι ανεξάρτητες διαιρέθηκαν σε 4 ομάδες κι οι υποψήφιοι μπορούσαν να διαγωνίζονται για σχολές 2 το πολύ ομάδων.

⁹ Οι εξετάσεις πάντως αποτελούσαν και συνεχίζουν να αποτελούν βασική προϋπόθεση για την εγγραφή των υποψηφίων στην ανώτατη εκπαίδευση. Είτε προσπαθώντας να αποδεσμευτεί η Β/θμια από την Γ/θμια Εκπ/ση - όπως έγινε με τις πρώτες εξετάσεις (1887-88, Ε.Μ.Π. και 1924-25, Πανεπιστήμιο Αθηνών)- είτε, αντίθετα, προσπαθώντας να συνδεθεί άμεσα η Β/θμια με το σύστημα εισαγωγής στα Α.Ε.Ι., οι εξετάσεις αποτελούν θέμα έντονου προβληματισμού και συνεχών τροποποιήσεων.

A. Εισιτήριες εξετάσεις 1964

Οι σχολές χωρίστηκαν σε τέσσερις (4) ομάδες με συντελεστή για κάθε μάθημα που κυμαινόταν από το 2 μέχρι το 7, ανάλογα με τη σχολή.

A' ΟΜΑΔΑ: ΝΟΜΙΚΕΣ-ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ → Έκθεση-Αρχ. Ελληνικά-Λατινικά-Ιστορία

Για τις ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΕΣ: αντί Ιστορίας → ξένη γλώσσα

B' ΟΜΑΔΑ: ΓΕΩΠΟΝΙΚΕΣ-ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ-ΧΗΜΙΚΩΝ-ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ

→ Έκθεση Μαθηματικά-Φυσική-Χημεία

ΙΑΤΡΙΚΕΣ → Έκθεση-Φυσική-Χημεία-Βιολογία και Ανθρωπολογία

Για ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ: αντί Βιολογ.-Ανθρωπ. → Ζωολογία

Γ' ΟΜΑΔΑ: ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΕΣ → Έκθεση-Άλγεβρα-Γεωμετρία-Τριγωνομετρία-Φυσική-Χημεία

Για την ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ προστίθεται και Γραμμικό και Ελεύθερο Σχέδιο

Δ' ΟΜΑΔΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ → Έκθεση-Αρχ. Ελληνικά-Ιστορία-Γεωγραφία

Για την Α.Σ.Ο.Ε.Ε. → Έκθεση-Μαθηματικά-Ιστορία-Γεωγραφία

Για ΠΑΝΤΕΙΟ → Έκθεση-Αρχ. Ελληνικά-Ιστορία

Για ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ → Έκθεση-Μαθηματικά-Γεωγραφία

Οι απόφοιτοι του Λυκείου είχαν δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις για τα Πανεπιστήμια και τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, ενώ οι απόφοιτοι των Τεχνικών Λυκείων διεκδικούσαν τις θέσεις στις σχολές των υπομηχανικών. Οι υποψήφιοι μπορούσαν να διαγωνίζονται για σχολές 2 το πολύ ομάδων.

- Για την εισαγωγή μέτραγε μόνο ο Μ.Ο. των γραπτών. Η τελική βαθμολογία ήταν το άθροισμα των γινομένων του κάθε βαθμού του γραπτού επί τον συντελεστή του. Επιτυχών θεωρούνταν όποιος συγκέντρωνε συνολικό βαθμό 190.

Β. Ακαδημαϊκό απολυτήριο 1965 – 1966

Τα σημαντικότερα μέτρα του Ν.Δ. 4379/1964 είναι τα εξής:

- Η μέση γενική εκπαίδευση διαιρείται σε δύο αυτοτελείς τύπους σχολείων, το Γυμνάσιο και το Λύκειο.
- Καταργούνται οι εισαγωγικές εξετάσεις για το Γυμνάσιο και καθιερώνεται η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και η δωρεάν παιδεία σε όλες τις βαθμίδες.
- Η δημοτική γλώσσα ορίζεται ως ισότιμη με την καθαρεύουσα και η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών στο Γυμνάσιο γίνεται από μεταφράσεις με εξαίρεση τρεις ώρες εβδομαδιαίως στη Γ' Γυμνασίου.
- Καθιερώνεται το **Ακαδημαϊκό Απολυτήριο**.
- Επεκτείνεται ο θεσμός των υποτροφιών.
- Ιδρύονται νέες πανεπιστημιακές μονάδες στα Γιάννενα και την Πάτρα.
- Ιδρύεται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Κατά το νέο θεσμό, ο οποίος καθορίζεται από τις διατάξεις του Ν.Δ. 4379/1964 και των κανονιστικών Β. Διαταγμάτων 546/1965 (Φ.Ε.Κ. 123 Α) και 424/1966 (Φ.Ε.Κ. 110 Α), οι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου, οι οποίοι επιθυμούν να εισαχθούν και να φοιτήσουν στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις άλλες Ανώτατες μεταγυμνασιακές σχολές της χώρας (την Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής, τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, τις Ανώτατες Σχολές Οικιακής Οικονομίας και τη Σχολή Νηπιαγωγών), οφείλουν να τύχουν ειδικού τίτλου, του «Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου», το οποίο, όπως έχει ήδη αναφερθεί, είναι δύο τύπων, «**Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Α'**» και «**Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Β'**».

- **Α τύπος:** δίνει πρόσβαση στις σχολές Θεολογίας, Νομικής, Φιλοσοφίας
- **Β τύπος:** δίνει πρόσβαση στις σχολές Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής, Πολυτεχνείου, Φυσικομαθηματικού, Γεωπονίας και Δασολογίας.

Τα Ακαδημαϊκά Απολυτήρια και των δύο τύπων είναι ισότιμα για την εγγραφή στις υπόλοιπες σχολές, υπό την αναγκαία προϋπόθεση ότι οι υποψήφιοι, οι οποίοι διεκδικούν την εγγραφή τους στην Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής, τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες και τη Σχολή Νηπιαγωγών, θα περάσουν πριν τις γραπτές εξετάσεις ειδική υγειονομική εξέταση και πρακτική δοκιμασία. Οι κληρικοί, οι σπουδαστές ανωτάτων σχολών, των οποίων το πτυχίο παρέχει το δικαίωμα της εγγραφής μόνο στη Θεολογική σχολή των Πανεπιστημίων, κατόπιν επιτυχών εισιτηρίων εξετάσεων, μπορούν να διεκδικήσουν Ειδικό Ακαδημαϊκό Απολυτήριο για εγγραφή στη Θεολογική Σχολή. Ο αριθμός των κατά τύπο και σχολή χορηγουμένων Ακαδημαϊκών

Απολυτηρίων είναι κατ' έτος ίσος προς τον αριθμό εισακτέων, ο οποίος ορίζεται για κάθε σχολή πριν από το χρόνο διενέργειας των εξετάσεων.

Τα εξεταστέα μαθήματα και για τους δύο τύπους Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου είναι τα ίδια, τα βασικά δηλαδή μαθήματα του Λυκείου: Αρχαία Ελληνικά, Νέα Ελληνικά, Μαθηματικά, Φυσικά και Ιστορία.

Στα εξεταζόμενα μαθήματα προστίθεται το μάθημα των Λατινικών για τους υποψηφίους της Θεολογικής, της Φιλοσοφικής και της Νομικής Σχολής των Πανεπιστημίων, το μάθημα της Ξένης Γλώσσας για τους υποψήφιους στα τμήματα Αγγλικών, Γαλλικών, Ιταλικών και Γερμανικών σπουδών των Φιλοσοφικών Σχολών καθώς και Σχέδιο (ελεύθερο και γραμμικό) για τους υποψηφίους των Αρχιτεκτονικών σχολών.

Τα θέματα των εξετάσεων, είναι κοινά για όλους τους υποψηφίους κατά τύπο Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου. Ορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων και αποστέλλονται μία ή δύο μέρες πριν την έναρξη των εξετάσεων, στις Τοπικές Επιτροπές, σε φωτοαντίγραφα μέσα σε σφραγισμένους απόρρητους φακέλους. Στο γενικό μέσο όρο του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου συνυπολογίζεται ο βαθμός προαγωγής από τη Β' στη Γ' Λυκείου και το Απολυτήριο Λυκείου.

Τα γραπτά δοκίμια των διαγωνιζόμενων υποψηφίων συγκεντρώνονται από τα περιφερειακά κέντρα στην Αθήνα και ανακατεμένα διορθώνονται και βαθμολογούνται, σε πρώτη και δεύτερη διόρθωση και βαθμολόγηση, από βαθμολογητές όλων των ειδικοτήτων και από όλα τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας. Σε περίπτωση που εμφανιστεί διαφορά βαθμών μεταξύ των δύο βαθμολογητών, η οποία ξεπερνά τις 6 μονάδες, τα γραπτά δοκίμια τίθενται από τον έλεγχο τριμελούς αναθεωρητικής επιτροπής της αντίστοιχης ειδικότητας και αναβαθμολογούνται.

Ως ειδικός βαθμός των εξετάσεων ορίζεται το άθροισμα των γινομένων, τα οποία εξάγονται από τον πολλαπλασιασμό του βαθμού καθενός μαθήματος επί το συντελεστή κατά μάθημα. Κατά τύπο Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου και κατά μάθημα οι **συντελεστές** είναι:

α) για το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Α',

- στα Αρχαία Ελληνικά **6**
- στα Νέα Ελληνικά **6**
- στα Μαθηματικά **2**
- στα Φυσικά **2**
- στην Ιστορία **4**,

β) για το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Β',

- στα Αρχαία Ελληνικά **2**
- στην Ιστορία **2**,
- στα Νέα Ελληνικά **4**,

στα Μαθηματικά 6,

στα Φυσικά 6.

Στον ειδικό βαθμό των εξετάσεων προστίθεται το γινόμενο, το οποίο εξάγεται από τον πολλαπλασιασμό του μέσου όρου των γενικών βαθμών της ετήσιας προόδου του υποψηφίου, του αναγραφόμενου στο Ενδεικτικό προαγωγής του από τη Β΄ προς τη Γ΄ τάξη του Λυκείου, επί το συντελεστή 6.

Ο βαθμός που προκύπτει με βάση τα παραπάνω είναι ο Γενικός Βαθμός των Εξετάσεων Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου και με βάση αυτόν τον βαθμό γίνεται η σύγκριση και η επιλογή των υποψηφίων για τις Ανώτατες σχολές, σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους, όπως έχουν δηλωθεί. Ειδικά, όμως, για τους υποψηφίους των σχολών Θεολογικής, Φιλοσοφικής και Νομικής, όπως και των τμημάτων Ξένων Γλωσσών, ο Γενικός Βαθμός των Εξετάσεων λαμβάνεται κατά την επιλογή προσαυξημένος από το βαθμό του μαθήματος των Λατινικών και της ξένης γλώσσας, αναλόγως. Ο βαθμός των μαθημάτων αυτών είναι: των Λατινικών, ο μέσος όρος των αναγραφόμενων στο γραπτό δοκίμιο δύο βαθμών των δύο βαθμολογητών, πολλαπλασιαζόμενος επί το συντελεστή 3, της ξένης γλώσσας, ο μέσος όρος των μέσων όρων των βαθμών της προφορικής και γραπτής εξέτασης στην ξένη γλώσσα, πολλαπλασιαζόμενος επί το συντελεστή 5. Κατά την επιλογή των υποψηφίων για τα τμήματα Ξένων Γλωσσών αποκλείονται αυτοί που δεν συγκέντρωσαν κατά την εξέταση στην αντίστοιχη ξένη γλώσσα τουλάχιστον δέκα (10)¹⁰.

Η επεξεργασία των ατομικών στοιχείων των υποψηφίων, η εξαγωγή των μέσων όρων των βαθμών κατά μάθημα και των συνολικών βαθμών, η κατανομή των επιτυχόντων στις σχολές σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους, η κατάρτιση και έκδοση των πινάκων εισακτέων στις σχολές, η εκτύπωση των Ακαδημαϊκών Απολυτηρίων και των ενημερωτικών σημειωμάτων σε όσους απέτυχαν, όπως και κάθε άλλη σχετική εργασία, γίνεται με τεχνικά μέσα, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή σε όλες τις φάσεις τους έργου. Διασφαλίζεται, έτσι, η ακριβής και αδιάβλητη έκδοση των αποτελεσμάτων¹¹.

- Κοινά εξεταζόμενα μαθήματα με διαφορετικούς συντελεστές ανά τύπο Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου.
- Για την εισαγωγή στις Σχολές εκτός από τα μαθήματα λαμβάνονταν υπόψη και το Απολυτήριο.

---

¹⁰ Τότσκα Βαία, *Το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από το 1964 έως το 1997 : ερμηνευτική και κριτική προσέγγιση*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Φιλοσοφική Σχολή Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Τομέας Παιδαγωγικής Μεταπτυχιακός Κύκλος Σπουδών Πρωτεύον μάθημα: Ιστορική Παιδαγωγική, Θεσσαλονίκη 2010, σ. 30-35

¹¹ Παπαχρίστος 1967 στο: Μεγάλη Παιδαγωγική Εγκυκλοπαίδεια, σελ. 349-350

Γ. Γενικές Εισιτήριες εξετάσεις 1967 – 1979

Ο Α.Ν. 40/67:

- κατήργησε για τα ακαδημαϊκά έτη 1967-68 και 1968-69 το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο,
- **επανέφερε «τας εισιτηρίους εξετάσεις δια τας Ανωτέρας και Ανωτάτας Σχολάς»,**
- επανέφερε τη διδασκαλία της καθαρεύουσας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης,
- επανέφερε τις εισαγωγικές εξετάσεις από το δημοτικό στο γυμνάσιο που έγινε εξατάξιο,
- κατήργησε την επέκταση της υποχρεωτικής φοίτησης στο γυμνάσιο.

Από το 1970 έως και το 1983 ισχύει ο ν. 237/69 αλλά κάθε χρόνο έχουμε έκδοση Β.Δ. ή Π.Δ. με τα οποία καθορίζονται οι όποιες αλλαγές. (π.χ. ΠΔ. 327/74).

Στο πλαίσιο αυτό ιδρύονται περιφερειακά πανεπιστήμια , εκτός του Πανεπιστημίου Πατρών (1964), της Πολυτεχνικής Σχολής Πατρών (1967) και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (1964-1970), έχουμε το Πανεπιστήμιο Κρήτης (1973) και το Πανεπιστημίου Θράκης (1973). Έτσι, διαπιστώθηκε και αύξηση του φοιτητικού πληθυσμού σε ΑΕΙ και ΤΕΙ από 58.000 που ήταν το 1965/66 σε 85.776 το 1970/71¹².

Από το έτος 1967, οπότε και καταργείται το «Ακαδημαϊκό Απολυτήριο» ως σύστημα επιλογής, επανήλθε μια μορφή του προηγούμενου συστήματος με μεικτά χαρακτηριστικά. **Οι εξετάσεις διενεργούνταν στις έδρες των Πανεπιστημίων** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα), από τις Επιτροπές Εξετάσεων που εδρεύουν στις 4 έδρες των πανεπιστημίων. Τα θέματα ορίζονταν από την **Κεντρική Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων** και επιλέγονταν από τη διδαχθείσα, σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου, ύλη. Διαβιβάζονταν με τηλέτυπο στις 4 Επιτροπές Εισιτηρίων Εξετάσεων. Η βαθμολόγηση των γραπτών γινόταν με την κλίμακα 0-20 από καθηγητές ΑΕΙ και Λυκειάρχες ή Γυμνασιάρχες. Οι συντελεστές ανά μάθημα καταργούνταν και **ως γενικός βαθμός εξετάσεων λογίζονταν το άθροισμα όλων των βαθμών που έλαβε ο υποψήφιος από τους δυο βαθμολογητές**. Οι υποψήφιοι εισάγονταν στις σχολές της προτίμησής τους κατά σειρά συνολικής βαθμολογίας μέχρι συμπλήρωσης του ορισμένου αριθμού εισακτέων (numerus clausus) και **συνυπολογιζόταν στη βαθμολογία των εξετάσεων ο βαθμός του απολυτηρίου**.

Καινοτομία του συστήματος εισαγωγής θεωρήθηκε η **διαίρεση των Α.Ε.Ι. και όλων γενικά των ιδρυμάτων μεταγυμνασιακής εκπαίδευσης σε 13 κύκλους σχολών και κατόπιν σε 12** (Κυρίδης 1997, σελ. 159-160)¹³.

¹² Κάτσικας & Θεριανός 2004, σελ. 176-177

¹³ Τότσκα Βάια, ό.π., σ. 41

Οι σχολές των ΑΕΙ χωρίστηκαν σε δώδεκα κύκλους, οι οποίοι – με τα ανάλογα εξεταζόμενα μαθήματα – ήταν οι εξής:

Α' ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ: Έκθεση, Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Λατινικά.

Β' ΝΟΜΙΚΟΣ: Έκθεση, Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Λατινικά.

Γ' ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά Α' (Άλγεβρα) και Β' (Γεωμετρία, Τριγωνομετρία), Φυσική και Χημεία.

Δ' ΦΥΣΙΚ/ΘΗΜΑΤΙΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά Α' (Άλγεβρα) και Β' (Γεωμετρία, Τριγωνομετρία), Φυσική και Χημεία.

Ε' ΓΕΩΠ/ΚΟΣ- ΔΑΣ/ΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά Α' (Άλγεβρα) και Β' (Γεωμετρία, Τριγωνομετρία), Φυσική και Χημεία.

ΣΤ' ΙΑΤΡΙΚΟΣ: Έκθεση, Φυσική, Χημεία και Ανθρωπολογία.

Ζ' ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ: Έκθεση, Φυσική, Χημεία και Ανθρωπολογία.

Η' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά, Φυσικά και Ιστορία.

Θ' ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ: Έκθεση, Φυσικά και Ιστορία.

Ι' ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά, Φυσικά και Ιστορία.

ΙΑ' ΙΕΡΑΤΙΚΟΣ: Έκθεση, Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Λατινικά.

ΙΒ' ΤΕΧΝΙΚΟΣ: Έκθεση, Μαθηματικά Α' (Άλγεβρα) και Β' (Γεωμετρία, Τριγωνομετρία) και Φυσικά. Ενοποιήθηκαν οι κύκλοι Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ'.

Μετά την ίδρυση των ΚΑΤΕΕ ο κύκλος ΙΒ' (Τεχνικός) αντικαταστάθηκε από πέντε (5) νέους κύκλους σχολών των ΚΑΤΕΕ και καθορίστηκαν για καθένα από αυτούς τα εξεταζόμενα μαθήματα.

Οι κύκλοι αυτοί ήταν:

ΥΓΕΙΑΣ και ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.

- Τη περίοδο αυτή για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια μετρά και ο βαθμός του απολυτηρίου.
- Ορίζονται 4 Επιτροπές Διοργάνωσης Εισιτηρίων Εξετάσεων που εδρεύουν στις 4 έδρες των πανεπιστημίων.
- Διάρθρωση των ΑΕΙ σε 12 κύκλους σπουδών με αντίστοιχα εξεταζόμενα μαθήματα.

Η μεταρρύθμιση του 1976.

Μετά την πτώση της χούντας, κατατέθηκε στη Βουλή στις 12 Μαΐου 1975 η αιτιολογική έκθεση επί του σχεδίου νόμου βάση του οποίου, δρομολογούνται σημαντικές μεταβολές σε όλους τους τομείς.

Οι αλλαγές που επέφερε η μεταρρύθμιση του 1976 θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

- αναγνώριση της δημοτικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας της εκπαίδευσης
- χωρισμός του εξαταξίου Γυμνασίου σε τριετές Γυμνάσιο και τριετές Λύκειο
- επιμήκυνση του υποχρεωτικού χρόνου σπουδών από 6 σε 9 χρόνια
- δημιουργία ΤΕΕ με στόχο την κατεύθυνση ενός μέτρου του μαθητικού πληθυσμού στα ΤΕΣ και ΤΕΛ ώστε να αποσυμφορηθεί η Γενική Εκπαίδευση
- **θέσπιση** εισαγωγικών εξετάσεων για τα Λύκεια και **Πανελληνίων εξετάσεων** για την εισαγωγή στα ΑΕΙ στο πλαίσιο της λειτουργίας του Λυκείου
- **αντικατάσταση των εξετάσεων εισόδου στα ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τις οποίες διενεργούσαν πριν τα ίδια τα ιδρύματα, με γενικές αντικειμενικές εξετάσεις για όλα τα ιδρύματα γνωστές ως εξετάσεις Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου**
- καθιέρωση στο Γυμνάσιο της διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών από μετάφραση
- καθιέρωση του μαθήματος του επαγγελματικού προσανατολισμού
- εισαγωγή του θεσμού των πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων στο Γυμνάσιο
- εισαγωγή του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων

Η κυβέρνηση έδινε ιδιαίτερη έμφαση στο επιχείρημα της **«ισοτιμίας»** των δύο εκπαιδευτικών δικτύων που αναπτύχθηκαν, της κλασικής παιδείας και της τεχνικής-επαγγελματικής, ιδιαίτερα ως προς τις δυνατότητες πρόσβασης στα ΑΕΙ. Οι απόφοιτοι του τρίχρονου Γυμνασίου (που θεσπίστηκε ενιαίο και υποχρεωτικό για όλους) μπορούσαν να πάρουν μέρος στις εισαγωγικές εξετάσεις για το 3χρονο Γενικό Λύκειο (Γ.Λ.) ή το 3χρονο Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ). Το πρώτο, καθώς δεν εξασφάλιζε επαγγελματική αποκατάσταση, το κύριο μέλημά του ήταν να προετοιμάζει την πρόσβαση των μαθητών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Το δεύτερο, παρείχε μια ορισμένη γενική μόρφωση και μία τεχνική-επαγγελματική κατάρτιση. **Οι μαθητές και των δύο τύπων Λυκείου μπορούσαν να συμμετάσχουν, στο τέλος της Β΄ και Γ΄ τάξης, στις πανελλήνιες εξετάσεις, η βαθμολογία των οποίων (μαζί με τους βαθμούς του ενδεικτικού των τάξεων αυτών) αποτελούσε το κριτήριο για την εισαγωγή στις**

Ανώτατες και Ανώτερες Σχολές, που αντιστοιχούσαν στον τύπο ειδίκευσης που διάλεξαν οι μαθητές μέσα στο Λύκειο. Έτσι **θεμελιωνόταν η ισοτιμία μεταξύ Γ.Λ και ΤΕΛ¹⁴**.

Η κατάσταση διαφοροποιούνταν όσον αφορά την πρόσβαση των μαθητών ΤΕΛ στις Ανώτερες Τεχνικές-Επαγγελματικές Σχολές, που γινόταν με πιο εύκολο τρόπο. Η εγγραφή τους σε αυτές τις σχολές γινόταν χωρίς τη συμμετοχή τους στις πανελλήνιες εξετάσεις, δηλαδή μόνο στη βάση της σχολικής επίδοσης. Κυρίως, όμως, γιατί είχε ήδη οριστεί με ρήτρα ότι το 32% των εισαγομένων στις Σχολές αυτές θα ήταν απόφοιτοι του ΤΕΛ.

- **Θέσπιση Πανελληνίων Εξετάσεων με θέματα που ορίζονται κεντρικά και όχι από τα Πανεπιστήμια.**
- **Ισοτιμία μεταξύ Ανώτερης γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και Ανώτερης τεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**
- **Δικαίωμα πρόσβασης σε ΑΕΙ έπειτα από συμμετοχή σε Πανελλήνιες Εξετάσεις για τους αποφοίτους Γ.Λ και ΤΕΛ.**
- **Στο γενικό βαθμό εισαγωγής στα Τμήματα λαμβάνεται υπόψη και το Απολυτήριο.**

---

¹⁴ «Προβλεπόταν ότι η πλειοψηφία των αποφοίτων του 3χρονου Γυμνασίου θα δίσταζε να θέσει υποψηφιότητα ή θα αποτύγχανε στην «αυστηρή» επιλογή για τη γενική κατεύθυνση. Όσοι λοιπόν θα ήθελαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους δεν θα είχαν άλλη επιλογή πέρα από το ΤΕΛ. Και καθώς θα φοιτούσαν σ' αυτόν τον τύπο σχολείου δε θα είχαν πολλές πιθανότητες πρόσβασης στα ΑΕΙ, λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους που έχουν ήδη ειπωθεί. Όσοι πάλι θα δίσταζαν ή θα αποτύχαιναν μπροστά στις εξετάσεις για το ΤΕΛ, θα κατευθύνονταν στην αγορά εργασίας ως ανειδίκευτοι εργάτες ή θα εισέρχονταν στις Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές Νέου Τύπου. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η δήλωση του Γ. Ράλλη όπως έχει καταγραφεί στα πρακτικά της Βουλής(«Και το ίδιο το παιδί και ο πατέρας του θα αντιληφθούν και πρέπει να αντιληφθούν ότι ίσως θα ήταν καλύτερο, αν τυχόν πετύχουν στα Λύκεια και των δύο τύπων, να προτιμήσουν το Τεχνικό Λύκειο. Γιατί δεν είναι πλασμένοι για τις επιστήμες», Γ. Ράλλης, Πρακτικά της Βουλής, Τ. 23/2/77-23/3/77, σελ. 3401)», Τότσκα Βάια, ό.π., σ. 49, 50.

Δ. Πανελλήνιες εξετάσεις 1980 – 1982

Οι εξετάσεις αλλάζουν εντελώς μορφή και ονομάζονται Πανελλήνιες Εξετάσεις Τύπου Α' και Τύπου Β' (Ν.1035/1980). Οι σχολές των Πανεπιστημίων χωρίστηκαν σε δύο ομάδες (τύπους):

Α' Θεωρητικής Κατεύθυνσης: Φιλοσοφικές, Νομικές, Θεολογικές σχολές

Β' Θετικής Κατεύθυνσης: Πολυτεχνικές, Φυσικομαθηματικές, Ιατρικές σχολές.

Οι σχολές Οικονομικών Επιστημών εντάχθηκαν και στους δύο τύπους.

Με τον νόμο αυτό γίνονται ουσιαστικές αλλαγές, όπως:

α) Ο μεγάλος περιορισμός της ύλης, η οποία καθορίζεται από τη διδαχθείσα στις 3 τάξεις του Λυκείου

β) Οι Πανελλήνιες Εξετάσεις γίνονται στη Β' και Γ' τάξη του Λυκείου και συμμετέχουν όλοι οι μαθητές που φοιτούν, ανεξάρτητα εάν θέλουν να εισαχθούν σε κάποια σχολή ή όχι (δηλ. συμμετέχουν στις εξετάσεις για να προαχθούν και για να πάρουν το απολυτήριο τους).

Τα εξεταζόμενα μαθήματα κατά τύπο ήταν:

Α' Θεωρητικής Κατεύθυνσης: Έκθεση, Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Λατινικά.

Β' Θετικής Κατεύθυνσης: Έκθεση, Μαθηματικά, Φυσική και Χημεία.

Για πρώτη φορά για τα έτη 1981-83 ισχύει η δυνατότητα βελτίωσης αλλά και η κατοχύρωση βαθμολογίας (ένας υποψήφιος έχει δικαίωμα να δώσει εξετάσεις για βελτίωση της βαθμολογίας μέχρι και σε 4 μαθήματα της προηγούμενης χρονιάς και μέχρι και σε 2 μαθήματα της προπροηγούμενης χρονιάς. Σε περίπτωση που δεν πάρει καλύτερο βαθμό διατηρεί τον προηγούμενο, ενώ αν τον βελτιώσει εκδίδεται νέο απολυτήριο).

- Εμφανίζει κοινά στοιχεία με το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο.
- Η εισαγωγή κρινόταν από το άθροισμα των γινομένων των ακολούθων βαθμών επί ειδικό συντελεστή (ανάλογα με τη σχολή):
  - των βαθμών των εξεταζόμενων μαθημάτων σε Β' και Γ' Λυκείου
  - του Μ.Ο. της γενικής προαγωγικής και απολυτήριας βαθμολογίας σε Β' και Γ' Λυκείου αντίστοιχα
- Κριτήριο εισαγωγής στα ΚΑΤΕΕ ήταν μόνο ο Μ.Ο. προαγωγικής και απολυτήριας βαθμολογίας Β' και Γ' Λυκείου.

Ε. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ – ΔΕΣΜΕΣ 1983 – 1999

Το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση άλλαξε το 1983 με το Ν. 1351/1983 (ΦΕΚ 56 Α΄) και καθιερώθηκε το σύστημα των Γενικών Εξετάσεων (ΔΕΣΜΕΣ), το οποίο ήταν το μακροβιότερο σύστημα που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα μέχρι και το 1999, με μικρές αλλαγές, το 1988 και το 1991, που όμως δεν άλλαξαν τη γενική του φιλοσοφία. Με αυτό το σύστημα, καθιερώνονται 4 Δέσμες μαθημάτων και αντίστοιχα σχολών που μπορεί να εξεταστεί και να δηλώσει ο υποψήφιος.

Οι 4 Δέσμες μαθημάτων και αντίστοιχων σχολών ήταν οι ακόλουθες:

- Η 1^η ΔΕΣΜΗ περιελάμβανε τα μαθήματα:

Έκθεση, Μαθηματικά, Φυσική και Χημεία,

και οδηγούσε στην ομάδα των Πολυτεχνικών, Φυσικομαθηματικών και Γεωπονικών σχολών

- Η 2^η ΔΕΣΜΗ περιελάμβανε τα μαθήματα:

Έκθεση, Φυσική, Χημεία και Βιολογία,

και οδηγούσε στην ομάδα των Ιατρικών, Οδοντιατρικών, Φαρμακευτικών σχολών

- Η 3^η ΔΕΣΜΗ περιελάμβανε τα μαθήματα:

Έκθεση, Αρχαία Ελληνικά, Ιστορία και Λατινικά,

και οδηγούσε στην ομάδα Θεολογικών, Φιλοσοφικών και Νομικών σχολών

- Η 4^η ΔΕΣΜΗ περιελάμβανε τα μαθήματα:

Έκθεση, Μαθηματικά, Ιστορία και Κοινωνιολογία (ή αργότερα η Πολιτική Οικονομία)

και οδηγούσε στην ομάδα των σχολών Πολιτικών Επιστημών, Δημόσιας Διοίκησης, Οικονομικών Επιστημών και Κοινωνιολογίας.

Πέρα από τις παραπάνω 4 Δέσμες και άρα 4 ομάδες σχολών, δημιουργήθηκε και μία ομάδα σχολών κοινή για όλες τις δέσμες. Η κοινή ομάδα περιελάμβανε τα Παιδαγωγικά Τμήματα, τα Τμήματα Νηπιαγωγών, τα Τμήματα Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού καθώς και τα Τμήματα Μουσικών Σπουδών.

Από το 1983 ως και το 1988 (οπότε και καταργήθηκε) προβλεπόταν και η 5^η ΔΕΣΜΗ με μαθήματα γενικής ωφελιμότητας, τα οποία εξεταζόταν μόνο ενδοσχολικά . Η 5^η Δέσμη

απευθυνόταν στους τελειόφοιτους που απλώς ήθελαν να αποκτήσουν το απολυτήριο Λυκείου, χωρίς να έχουν δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Μέχρι και το 1987 οι πανελλαδικές εξετάσεις είχαν διπλό ρόλο: και απολυτήριες για τα 4 μαθήματα και εισιτήριες. Για τον υπολογισμό του τελικού αριθμού μορίων συνυπολογιζόταν και η επίδοση των μαθητών στις τρεις τάξεις του Λυκείου κατά 25%, ενώ το υπόλοιπο 75% προέκυπτε από τη γραπτή επίδοση στα 4 πανελλαδικά μαθήματα.

Από το 1988 (Ν. 1771/1988/ΦΕΚ 71 Α΄) οι Γενικές εξετάσεις απέκτησαν τον τελικό τους χαρακτήρα, δηλαδή αποκλειστικά και μόνο εισιτήριες, όπως έμειναν γνωστές. Τα βασικά χαρακτηριστικά λοιπόν των Δεσμών από το 1988 ως το 2000, με μικρές τροποποιήσεις το 1991 (Ν.1946/1991/ΦΕΚ 69 Α΄) είναι τα ακόλουθα:

1. Οι εξετάσεις των Δεσμών ήταν **αποκλειστικά εισαγωγικές**, σε αντίθεση με το Ενιαίο Λύκειο, που ακολούθησε από το 2000 ως το 2015.
2. Οι υποψήφιοι είχαν τη **δυνατότητα κατοχύρωσης** της βαθμολογίας τους σε μαθήματα που έγραψαν καλά και επανεξέτασής τους σε μάθημα που δεν επέτυχαν.
3. Τα γραπτά βαθμολογούνταν σε **80βαθμη κλίμακα**, άρα 160 το άριστα από τους 2 βαθμολογητές.
4. Ίσχυε συντελεστής βαρύτητας για το **κύριο μάθημα** ανά Δέσμη.
5. Το **μηχανογραφικό δελτίο** υποβαλλόταν πριν τις εξετάσεις,
6. Οι εξετάσεις διεξάγονταν **μετά** τις απολυτήριες εξετάσεις.
7. **Δεν** υπήρχε η δυνατότητα παραπομπής σε επαναληπτικές εξετάσεις.

- 4 Δέσμες μαθημάτων και συναφών τμημάτων
- Αποκλειστικά εισαγωγικές εξετάσεις
- Κατοχύρωση βαθμολογίας
- Βάση ή αυξημένος συντελεστής στο κύριο μάθημα

Στ. ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2000 – 2015 ΕΝΙΑΙΟ-ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ-ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Από το 1997 νομοθετήθηκε (Ν. 2525/1997/ΦΕΚ 188 Α' και Ν. 2909/2001/ ΦΕΚ 90 Α') και από το 2000 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά νέο σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου (όπως ονομάστηκε πλέον).

Τα δέκα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος πρόσβασης με το Ενιαίο Λύκειο, που έμειναν σταθερά σε όλη τη διάρκεια αυτού του συστήματος πρόσβασης (2000-2015), ήταν τα εξής:

- 1) Για τη φοίτηση των μαθητών και τη διάκριση των μαθημάτων ορίστηκαν τρεις (3) κατευθύνσεις ως εξής:
  - Θεωρητική κατεύθυνση
  - Θετική κατεύθυνση
  - Τεχνολογική κατεύθυνση. Η κατεύθυνση αυτή στην τελευταία τάξη χωρίζονταν σε δύο κύκλους και συγκεκριμένα στον κύκλο Τεχνολογίας και Παραγωγής και στον κύκλο Πληροφορικής και Υπηρεσιών. Ο μαθητής επέλεγε με την έναρξη της Β' Λυκείου την κατεύθυνση που θα ακολουθούσε.

- 2) Τα μαθήματα στις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου διακρίνονται σε μαθήματα:
  - γενικής παιδείας
  - κατεύθυνσης
  - επιλογής που εξετάζονται γραπτά και
  - μαθήματα που δεν εξετάζονται γραπτά

- 3) Οι σχολές και τα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατατάχθηκαν σε πέντε (5) επιστημονικά πεδία ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο. Τα πέντε αυτά επιστημονικά πεδία ήταν:
  - I Το επιστημονικό πεδίο: Ανθρωπιστικών , Νομικών και Κοινωνικών Επιστημών
  - II Το επιστημονικό πεδίο: Θετικών Επιστημών
  - III Το επιστημονικό πεδίο: Επιστημών Υγείας
  - IV Το επιστημονικό πεδίο: Τεχνολογικών Επιστημών
  - V Το επιστημονικό πεδίο: Επιστημών Οικονομίας και Διοίκησης

Για κάθε ένα από τα ανωτέρω επιστημονικά πεδία καθορίστηκαν δύο μαθήματα αυξημένης βαρύτητας, από τα μαθήματα κατεύθυνσης της Γ' τάξης, με συντελεστές 1,3 για το πρώτο από αυτά και 0,7 για το δεύτερο. Για το τελευταίο V πεδίο καθορίστηκαν ως

μαθήματα αυξημένης βαρύτητας το μάθημα επιλογής Αρχές Οικονομικής Θεωρίας και τα Μαθηματικά Γενικής Παιδείας, μαθήματα κοινά για όλους τους υποψηφίους.

- 4) Ο υποψήφιος - κάτοχος απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου είχε τη δυνατότητα να επιλέξει μέχρι δύο από τα πέντε παραπάνω επιστημονικά πεδία και να δηλώσει προτίμηση ακόμη και για όλα τα τμήματα που περιλαμβάνονταν σε αυτά τα δύο επιστημονικά πεδία που επέλεξε.
- 5) Εισάγεται για πρώτη φορά η εκατοντάβαθμη κλίμακα για κάθε βαθμολογητή.
- 6) Για τον υπολογισμό του βαθμού πρόσβασης κάθε μαθήματος συνυπολογίζεται και ο προφορικός βαθμός (των δύο τετραμήνων) και ο γραπτός βαθμός (των πανελλαδικών εξετάσεων), με συντελεστές βαρύτητας. Για την αντικειμενικοποίηση της βαθμολογίας προβλέπεται προσαρμογή των προφορικών βαθμών προς τον τελικό γραπτό βαθμό στην περίπτωση που η διαφορά μεταξύ τους ήταν μεγάλη. Στην περίπτωση αυτή ο προφορικός βαθμός αυξάνονταν ή μειώνονταν κατά περίπτωση, έτσι ώστε να προσεγγίσει τελικά τον γραπτό βαθμό στις δύο (2) μονάδες στην εικοσάβαθμη κλίμακα. Τελικά, ο προφορικός βαθμός επηρέαζε τον βαθμό πρόσβασης του μαθήματος ελάχιστα-κατά 0,6 βαθμούς στην εικοσάβαθμη κλίμακα (λόγω αντίστοιχων συντελεστών 0,7% και 0,3%).
- 7) Για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συνυπολογίζονται όλα τα πανελλαδικά μαθήματα που δίνονται κάθε έτος συμμετοχής με επιπλέον μοριοδότηση να προσφέρουν τα δύο μαθήματα αυξημένης βαρύτητας για κάθε επιστημονικό πεδίο.
- 8) Για τους υποψηφίους που δικαιολογημένα δεν προσήλθαν στις πανελλαδικές εξετάσεις, προβλέπονται για πρώτη φορά επαναληπτικές εξετάσεις στα μαθήματα που απουσίασαν. Αυτό εξηγείται κυρίως από το γεγονός ότι οι πανελλαδικές εξετάσεις είναι και απολυτήριες.
- 9) Το μηχανογραφικό δελτίο υποβάλλεται από τους υποψηφίους μετά τη διενέργεια των πανελλαδικών εξετάσεων και μετά τη γνωστοποίηση των γραπτών πανελλαδικών βαθμών.
- 10) Οι απόφοιτοι που ήθελαν να είναι ξανά υποψήφιοι για εισαγωγή, δεν είχαν πια το δικαίωμα να κατοχυρώσουν βαθμολογία σε κάποιο(α) από τα μαθήματα. Αντιθέτως, είχαν

δικαίωμα είτε να ξαναδώσουν εξετάσεις, είτε να είναι υποψήφιοι για το 10% των θέσεων εισακτέων, χωρίς νέα εξέταση, αλλά με τη βαθμολογία που πέτυχαν στην τελευταία τους εξέταση. Το δικαίωμα του 10% ήταν αρχικά απεριόριστο χρονικά, ενώ τελικά ίσχυσε για 2 έτη μετά την τελευταία εξέταση.

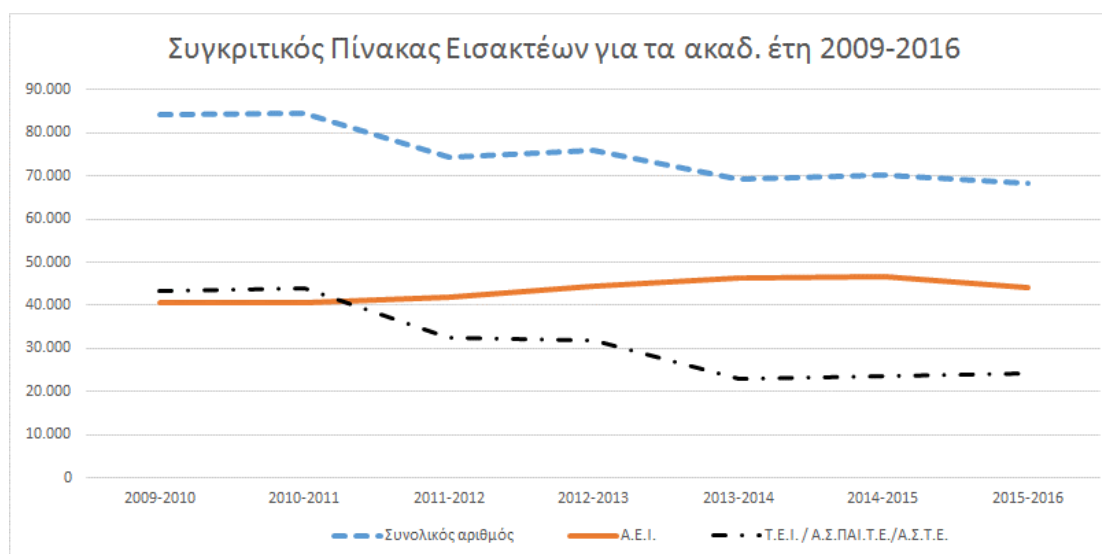
Επιπλέον χαρακτηριστικά του συστήματος πρόσβασης του Ενιαίου Λυκείου, τα οποία όμως κατά περιόδους άλλαζαν είναι και τα ακόλουθα:

- 1) Τα εξεταζόμενα μαθήματα της Γ' Λυκείου σε πανελλαδικό επίπεδο **συνεχώς μειώνονται**: από δεκατέσσερα μαθήματα το 2000, γίνονται εννιά (το 2001) και τελικά έξι (το 2006, με το Ν. 3255/2004/ΦΕΚ 138 Α').
- 2) Επίσης, το 2005 καταργούνται οι πανελλαδικές εξετάσεις **της Β' Λυκείου** και η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βασίζεται αποκλειστικά πλέον στις πανελλαδικές της Γ' Λυκείου.
- 3) Καταργήθηκε το δικαίωμα να επιλέγει ο υποψήφιος ελεύθερα τα δύο επιστημονικά πεδία ανεξάρτητα της κατεύθυνσης που παρακολούθησε στο Λύκειο. Ο υποψήφιος πλέον μπορεί να επιλέξει 1 ή 2 επιστημονικά πεδία, αρκεί να έχει εξεταστεί πανελλαδικά σε συγκεκριμένα **συναφή μαθήματα** βαρύτητας (Φ.253/120785/Β6/2005/ΦΕΚ 1581 Β').
- 4) Καθιερώθηκε για τέσσερα (4) έτη **βάση ως προϋπόθεση** για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με τη ρύθμιση αυτή προϋπόθεση για να είναι υποψήφιος κάποιος για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ορίστηκε η επιτυχία γενικού βαθμού πρόσβασης ίσου ή μεγαλύτερου του 10 ή η συγκέντρωση συνόλου μορίων τουλάχιστον ίσου με το μέγιστο δυνατό αριθμό μορίων, δηλαδή τουλάχιστον 10.000 με μέγιστο δυνατό αριθμό τις 20.000. Το κριτήριο της βάσης ίσχυσε από το 2006 (Ν. 3404/2005/ΦΕΚ 260 Α') ως και το 2009 (Ν. 3848/2010/ΦΕΚ 918 Β') οπότε και καταργήθηκε και ο υποψήφιος μπορούσε να διεκδικήσει την εισαγωγή του με όσα μόρια και αν είχε.
- 5) Από το 2011 (Ν. 3966/2011/ΦΕΚ 118 Α') αποδесμεύεται το απολυτήριο του ΓΕΛ από την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και καθιερώνεται **το ενδοσχολικό απολυτήριο**. Δηλαδή, όποιος θέλει μόνο το απολυτήριο, μπορεί να μη δώσει πανελλαδικές εξετάσεις και να το αποκτήσει, ενώ μέχρι το 2010 η συμμετοχή στις

πανελλαδικές εξετάσεις ήταν υποχρεωτική και για το απολυτήριο και για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια. Άρα, οι πανελλαδικές εξετάσεις γίνονται πλέον κυρίως εισαγωγικές και λιγότερο απολυτήριες.

- 6) Τα τελευταία έτη του συστήματος εμφανίστηκε μία αργή αλλά σταθερή μείωση του αριθμού εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, κυρίως όσον αφορά τα ΤΕΙ, σε αντίθεση με τα Πανεπιστήμια, τα οποία φαίνεται να δέχονται σταθερό ή σχετικά αυξανόμενο αριθμό εισακτέων. Στον παρακάτω πίνακα-γράφημα αποτυπώνεται αυτή η τάση, η οποία εν πολλοίς οφείλεται στην εφαρμογή του σχεδίου «Αθηνά».

Συγκριτικός Πίνακας Εισακτέων για τα ακαδ. έτη 2009-2016			
Ακαδ. έτος	Συνολικός αριθμός εισακτέων	Πανεπιστήμια	ΤΕΙ/ΑΣΠΑΙΤΕ/ΑΣΤΕ
2009-2010	84.230	40.770	43.460
2010-2011	84.690	40.750	43.940
2011-2012	74.440	41.920	32.520
2012-2013	76.094	44.381	31.713
2013-2014	69.288	46.494	22.794
2014-2015	70.305	46.735	23.570
2015-2016	68.345	44.200	24.145

- Εξετάσεις απολυτήριες και εισαγωγικές
- 5 κατευθύνσεις μαθημάτων και συναφών τμημάτων
- Δυνατότητα για 10% χωρίς νέα εξέταση
- Επαναληπτικές εξετάσεις για πρώτη φορά
- Μικρή προσμέτρηση των προφορικών βαθμών στη συνολική βαθμολογία

Z. ΝΕΟ ΛΥΚΕΙΟ (Ν.4186/2013/ΦΕΚ 193 Α΄) - 2013 για Α΄ Λυκείου και 2015 για Γ΄ Λυκείου.

Με το Ν.4186/2013 ιδρύεται το Νέο Λύκειο, με εφαρμογή από το 2013 στην Α΄ Λυκείου και σταδιακά σε πλήρη εφαρμογή μέχρι το 2015 στη Γ΄ Λυκείου και άρα στις πανελλαδικές εξετάσεις. Ωστόσο, ο Νόμος δέχτηκε αρκετές τροποποιήσεις και σε χρονική μετάθεση και στην ουσία του, ώστε τελικά δεν εφαρμόστηκε ποτέ στη Γ΄ Λυκείου.

Η φιλοσοφία του Νέου Λυκείου με το Ν. 4186 ήταν

- η προσμέτρηση των βαθμών όλων των τάξεων του λυκείου
- η αποδέσμευση του απολυτηρίου από τις πανελλαδικές εξετάσεις, οι οποίες είναι μόνο εισιτήριες.
- ο περιορισμός των πανελλαδικών μαθημάτων από 6 του Ενιαίου Λυκείου σε 4 του Νέου Λυκείου.
- η χρήση Τράπεζας Θεμάτων τόσο στις προαγωγικές εξετάσεις των 3 τάξεων του Λυκείου, όσο και στις πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- οι περιορισμένες επιλογές τμημάτων που θα είχε ο υποψήφιος.

Στην Γ΄ Λυκείου προβλέπονταν 3 ομάδες προσανατολισμού :

1. Ομάδα Ανθρωπιστικών Σπουδών,
2. Ομάδα Θετικών Σπουδών
3. Ομάδα των Οικονομικών-Πολιτικών-Κοινωνικών και Παιδαγωγικών Σπουδών.

Ανάλογα με τις Ομάδες Προσανατολισμού, ο μαθητής θα μπορούσε να είναι υποψήφιος για ένα (1) μόνο επιστημονικό πεδίο. Τα 5 επιστημονικά πεδία εξειδίκευσης που είχαν οριστεί και τα τέσσερα (4) εξεταζόμενα μαθήματα ανά πεδίο ήταν τα εξής:

α) Ε.Π.Ε. – Ανθρωπιστικές Σπουδές, Νομικές:

- I. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία.
- II. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία.
- III. Ιστορία και
- IV. Λατινικά.

β) Ε.Π.Ε. – Θετικές και Τεχνολογικές Επιστήμες:

I. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία.

II. Μαθηματικά.

III. Φυσική και

IV. Χημεία.

γ) Ε.Π.Ε. – Επιστήμες Υγείας:

I. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία.

II. Φυσική.

III. Χημεία και

IV. Βιολογία.

δ) Ε.Π.Ε. – Επιστήμες Οικονομίας, Κοινωνικές και Πολιτικές Επιστήμες:

I. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία.

II. Μαθηματικά και Στοιχεία Στατιστικής.

III. Αρχές Οικονομικής Επιστήμης και

IV. Στοιχεία Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

ε) Ε.Π.Ε. – Παιδαγωγικών Επιστημών:

I. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία.

II. Μαθηματικά και Στοιχεία Στατιστικής.

III. Ιστορία και

IV. Αρχές Φυσικών Επιστημών.

Μετά την απόλυση ο υποψήφιος (ξανα)δίνει σε πανελλαδικό επίπεδο τα ανωτέρω 4 μαθήματα : Νεοελληνική Γλώσσα και τα 3 μαθήματα της ομάδας προσανατολισμού ανά επιστημονικό πεδίο και εξάγεται ο μέσος όρος (Μ.Ο.) των πανελλαδικών μαθημάτων. Στις 3 τάξεις του Λυκείου βαθμός προαγωγής των τριών τάξεων είναι ο Μ.Ο. των προφορικών και των γραπτών. Ο Μ.Ο. κάθε τάξης προσαρμόζεται στον Μ.Ο. των 4 πανελλαδικών (περίπου στη 1 μονάδα) και μετά προσμετράται με ορισμένους συντελεστές. Το μέγιστο βάρος πάντως βρίσκεται στο Μ.Ο. των γραπτών των πανελλαδικών μαθημάτων, ενώ οι βαθμοί των τριών τάξεων δεν μετράνε πολύ και λόγω προσαρμογής τους στον πανελλαδικό βαθμό και λόγω μειωμένων συντελεστών βαρύτητας.

Καινοτομία είναι ότι για τις γραπτές εξετάσεις στο τέλος κάθε τάξης τα θέματα προκύπτουν κατά 50% από τους διδάσκοντες (ή από την Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων για τις πανελλαδικές) και κατά 50% από κεντρική τράπεζα θεμάτων που δημιουργεί το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και διαχειρίζεται για τις πανελλαδικές εξετάσεις ο Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)

Ο Νόμος 4186/2013 δεν υλοποιήθηκε στην πλήρη εφαρμογή του, αλλά δέχτηκε ουσιώδεις τροποποιήσεις, ώστε τελικά περάσαμε στο Νέο Σύστημα του Ν. 4327/2015/ΦΕΚ 50 Α΄, προς εφαρμογή από τις πανελλαδικές εξετάσεις του 2016.

- Θεωρητικό μοντέλο χωρίς εφαρμογή στην πράξη
- 3 ομάδες προσανατολισμού με 5 πεδία τμημάτων
- Προσμέτρηση των βαθμών των τριών τάξεων του Λυκείου
- Τράπεζα θεμάτων στο 50% στις γενικές εξετάσεις

Η. Νέο Σύστημα 2016 (Ν.4327/2015/ΦΕΚ 50 Α΄)

Το Νέο Σύστημα προς εφαρμογή στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2016, αποτελεί τύποις τροποποίηση του Νέου Λυκείου του Ν.4186/2013, αλλά στην ουσία ένα εντελώς διαφορετικό σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που προσιδιάζει αρκετά με το σύστημα των Δεσμών.

Στην προτελευταία τάξη του Γενικού Λυκείου οι μαθητές επιλέγουν μία από τις δύο ομάδες προσανατολισμού (Ανθρωπιστικών ή Θετικών Σπουδών). Οι μαθητές της τελευταίας τάξης Γενικού Λυκείου με την έναρξη του σχολικού έτους επιλέγουν υποχρεωτικά μία (1) Ομάδα Μαθημάτων Προσανατολισμού από τις 3 προσφερόμενες:

- Ανθρωπιστικών Σπουδών
- Θετικών Σπουδών
- Οικονομίας & Πληροφορικής

Οι Ομάδες Προσανατολισμού επιτρέπουν την πρόσβαση σε συγκεκριμένα Επιστημονικά Πεδία. Ως Επιστημονικό Πεδίο νοείται ένα σύνολο ομοειδών ή συγγενών γνωστικών αντικειμένων, που θεραπεύονται από αντίστοιχα τμήματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι σχολές και τα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατατάσσονται σε πέντε (5) Επιστημονικά Πεδία, που ορίζονται ως εξής:

1ο Επιστημονικό πεδίο: Ανθρωπιστικές, Νομικές και Κοινωνικές Επιστήμες

2ο Επιστημονικό πεδίο: Θετικές και Τεχνολογικές Επιστήμες

3ο Επιστημονικό πεδίο: Επιστήμες Υγείας και Ζωής

4ο Επιστημονικό πεδίο: Επιστήμες της Εκπαίδευσης

5ο Επιστημονικό πεδίο: Επιστήμες Οικονομίας και Πληροφορική.

Οι υποψήφιοι για εισαγωγή, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων απόλυσης από το Γενικό Λύκειο και των αποτελεσμάτων των Εξετάσεων Εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καταθέτουν δήλωση προτίμησης (μηχανογραφικό δελτίο) για δύο (2) κατ' ανώτατο όριο Επιστημονικά Πεδία και για συγκεκριμένα τμήματα ή σχολές των πεδίων αυτών.

Υπάρχει ευελιξία στην επιλογή των επιστημονικών πεδίων, ώστε μαθητές από συγκεκριμένη ομάδα προσανατολισμού να μπορούν να κατευθυνθούν σε ομοειδή ή συναφή

επιστημονικά πεδία. Σε περίπτωση που επιλέξουν ομοειδή πεδία, οι υποψήφιοι δεν χάνουν μόρια, ενώ σε περίπτωση που κινηθούν προς συναφή πεδία, συχνά οι υποψήφιοι χάνουν κάποια μόρια. Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζονται οι δυνατότητες για επιλογή πεδίων και οι αντίστοιχοι συντελεστές βαρύτητας για δύο μαθήματα ανά πεδίο.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΔΙΑ		ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ		
		ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
1 ο	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΟΠ) (1,3) 2. ΙΣΤΟΡΙΑ (ΟΠ) (0,7) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 4. ΛΑΤΙΝΙΚΑ (ΟΠ)		
2 ο	ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ		1. ΦΥΣΙΚΗ (ΟΠ) (0,7) 2. ΧΗΜΕΙΑ (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 4. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΟΠ) (1,3)	
3 ο	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗΣ	1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΟΠ) 2. ΙΣΤΟΡΙΑ (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (0,4) 4. ΒΙΟΛΟΓΙΑ (ΓΠ) (0,9)	1. ΦΥΣΙΚΗ (ΟΠ) 2. ΧΗΜΕΙΑ (ΟΠ) (0,7) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 4. ΒΙΟΛΟΓΙΑ (ΟΠ) (1,3)	1. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΟΠ) 2. Α.Ε.Π.Π. (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (0,4) 4. ΒΙΟΛΟΓΙΑ (ΓΠ) (0,9)
4 ο	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΟΠ) 2. ΙΣΤΟΡΙΑ (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (1,3) 4. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΓΠ) (0,7)	1. ΦΥΣΙΚΗ (ΟΠ) 2. ΧΗΜΕΙΑ (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (1,3) 4. ΙΣΤΟΡΙΑ (ΓΠ) (0,7)	1. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΟΠ) 2. Α.Ε.Π.Π. (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (1,3) 4. ΙΣΤΟΡΙΑ (ΓΠ) (0,7)
5 ο	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ			1. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΟΠ) (1,3) 2. Α.Ε.Π.Π. (ΟΠ) 3. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 4. Α.Ο.Θ. (ΟΠ) (0,7)

Για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο υπολογισμός των μορίων γίνεται με τον παρακάτω τύπο:

$[(A+B+Γ+Δ) \times 2 + (A \times 1,3) + (B \times 0,7)] \times 100 = \text{ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΡΙΩΝ για συγκεκριμένο πεδίο,}$
όπου Α, Β, Γ, Δ είναι οι γραπτοί βαθμοί των 4 πανελλαδικών μαθημάτων του συγκεκριμένου πεδίου και Α,Β είναι οι γραπτοί βαθμοί των 2 μαθημάτων με συντελεστές βαρύτητας του συγκεκριμένου πεδίου.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν προσμετράται ούτε ο βαθμός του απολυτηρίου, ούτε οι βαθμοί των τάξεων του Λυκείου, ούτε οι

προφορικοί βαθμοί των 4 ή 5 πανελλαδικών μαθημάτων, αλλά μόνο οι γραπτοί βαθμοί των 4 ή 5 πανελλαδικών μαθημάτων.

- 3 ομάδες προσανατολισμού με 5 πεδία τμημάτων
- Αποκλειστικά εισαγωγικές εξετάσεις
- Αποδέσμευση του Λυκείου από την πρόσβαση
- Συντελεστές βαρύτητας σε 2 ορισμένα μαθήματα
- Ευελιξία στις επιλογές τμημάτων από τους υποψηφίους

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι διαδικασίες των πανελλαδικών εξετάσεων τον τελευταίο μισό αιώνα παρουσιάζουν κάποια σταθερά χαρακτηριστικά, τα κυριότερα από τα οποία είναι:

1. Πρόκειται για μια διαδικασία αυστηρά ελεγχόμενη από το Υπουργείο Παιδείας σε κεντρικό επίπεδο. Δεν παρατηρείται καμιά τάση αποκέντρωσης ούτε προς τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ούτε σε περιφερειακό επίπεδο νομών, δήμων ή σχολικών μονάδων.
2. Ο αριθμός εισακτέων καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας σε κεντρικό επίπεδο και είναι σταθερός και κλειστός (numerus clausus). Τα ιδρύματα δεν παίζουν ουσιαστικό ρόλο, παρά μόνο με εισηγητικές προτάσεις για τον αριθμό εισακτέων που θα δεχτούν.
3. Ο αριθμός των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βαίνει συνεχώς αυξανόμενος. Η αύξηση αυτή ανακόπηκε με την εφαρμογή του σχεδίου «Αθηνά» για την αναδιάρθρωση του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2013, οπότε τα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από 534 μειώνονται σε 405.
4. Ο αριθμός των εξεταζόμενων μαθημάτων είναι σχετικά σταθερός (4-6 μαθήματα). Μια πρόσκαιρη εξαίρεση παρατηρήθηκε το 2000 με την πρώτη εφαρμογή του Ενιαίου Λυκείου, οπότε και αυξήθηκαν κατακόρυφα τα εξεταζόμενα μαθήματα.
5. Οι πανελλαδικές εξετάσεις είναι κατεξοχήν εισαγωγικές και λιγότερο απολυτήριες. Με αυτόν τον τρόπο έχει γίνει προσπάθεια να μείνει το Λύκειο αυτόνομη βαθμίδα και όχι προστάδιο του Πανεπιστημίου και το απολυτήριό του ανεξάρτητο από την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μακρόχρονη εξαίρεση αποτέλεσε το Ενιαίο Λύκειο, με μικρή όμως τελικά προσμέτρηση των ενδοσχολικών βαθμών.
6. Το σύστημα παρουσιάζει μια σταθερή αξιόπιστη εικόνα. Επί δεκαετίες οι πανελλαδικές εξετάσεις θεωρούνται και είναι αδιάβλητες και αντικειμενικές. Αυτό αποτελεί αιτία και συνάμα αποτέλεσμα της διατήρησης του αυστηρού κεντρικού ελέγχου των εξετάσεων από το Υπουργείο Παιδείας.
7. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας επί δεκαετίες έχουν αντεπεξέλθει άριστα στις ιδιαίτερες απαιτήσεις διοργάνωσης των πανελλαδικών εξετάσεων, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη διατήρηση του κύρους του θεσμού. Τόσο η αρμόδια Διεύθυνση Εξετάσεων, όσο και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες Μηχανοργάνωσης του Υπουργείου έχουν επιδείξει ιδιαίτερη ικανότητα, προσαρμοστικότητα, εργατικότητα και διάθεση εκσυγχρονισμού.

8. Οι πανελλαδικές εξετάσεις αποτελούν μια διαδικασία πολύπλοκη, χρονοβόρα και με χιλιάδες εμπλεκόμενους. Έτσι, συχνά ολόκληρες εκπαιδευτικές δομές, όπως Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, οι περιφερειακές υπηρεσίες και οι σχολικές μονάδες αποδιοργανώνονται και επικεντρώνουν τους υλικούς και ανθρώπινους πόρους επί δύο μήνες στην οργάνωση και διεξαγωγή των πανελλαδικών εξετάσεων.
9. Οι πανελλαδικές εξετάσεις αποτελούν πεδίο συχνών αλλαγών. Πέρα από τους βασικούς νόμους που αναφέρονται στην παρούσα μελέτη, υπάρχουν ακόμη δεκάδες νόμοι και εκατοντάδες προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις που μεταβάλλουν, τροποποιούν ή προσθαφαιρούν πολλά χαρακτηριστικά του θεσμού. Αυτή η πολυνομία αλλά και οι απανωτές αλλαγές επιβαρύνουν τις διαδικασίες, κάποιες φορές αναστατώνουν τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου και ίσως δυσκολεύουν και τις επιλογές των μαθητών.
10. Οι διαδικασίες των πανελλαδικών εξετάσεων παρουσιάζουν για ποικίλους λόγους (κυρίως κοινωνικούς) μεγάλο ενδιαφέρον. Οι ίδιοι οι υποψήφιοι, οι οικογένειές τους, η εκπαιδευτική κοινότητα, η κοινή γνώμη, τα ΜΜΕ δείχνουν υπερβάλλοντα ζήλο στην προβολή των πανελλαδικών εξετάσεων. Αυτό ωστόσο, πιθανόν δημιουργεί μία παραπλανητική εικόνα ότι οι πανελλαδικές εξετάσεις είναι η καρδιά του εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ θα έπρεπε να είναι μία απλώς περίοδος της εκπαίδευσης των μαθητών.